

9.1- KURULTAY, SEMPOZYUM VE KONGRELER

61. TÜRKİYE JEOLJİ KURULTAYI

DÜZENLEME KURULU

BAŞKAN
CAHİT HELVACI

II. BAŞKAN
YURDAL GENÇ

SEKRETER
CANAN KUZUCU ALAYDIN
AYTEKİN ÇOLAK

SAYMAN
DENİZ GÜNDÜZ IŞIK

BASIN
BEYHAN SAYIN

SOSYAL VE KÜLTÜREL ETKİNLİKLER
ZAHİDE KÖKLÜ

Ülkemizin en önemli bilimsel etkinliklerinden biri olan Türkiye Jeoloji Kurultaylarının 61.'si uluslararası katılımlı olarak, 24-28 Nisan 2008 tarihleri arasında Ankara'da MTA Kültür Sitesi'nde gerçekleştirildi. 4000'e yakın meslektaşımızın ziyaret ettiği 61. Türkiye Jeoloji Kurultayı'nın yapıldığı 5 gün boyunca www.imo.orq.tr adresimiz üzerinden canlı yayınlarda izlenebildi.

Açılış konferanslarını Yücel YILMAZ ve Celal ŞENGOR'un yapmış olduğu kurultayda mesleğimizin bilim ve uygulama alanlarına yönelik 133 sözlü bildiri, 39 poster, 8 yurt dışı çağrılı ve 2 davetli konuşma gerçekleştirildi. Kurultay kapsamında bildirilerin ve konferansların yanı sıra "Jeotermal Çalıştay'ı" ile "Jeoloji Mühendisleri Eğitimi ve Sorunları Çalıştay'ı" düzenlendi.

Kurultayın son gününde ise sektör temsilcilerin katılımıyla "Küreselleşme ve Madencilik Politikalarımız" konulu bir panel yapıldı.

Kurultay sonunda 29-30 Mart 2008 tarihleri arasında Kapadokya yöresine teknik gezi düzenlendi.

Ayrıca, Kurultay kapsamında Geleneksel Jeoloji Gecesi, Türk Sanat Müziği Konseri, resim, fotoğraf, karikatür, heykel ve el sanatları sergisi gibi sosyal ve kültürel faaliyetlere de yer verildi.

Bildirilerin Oturumlara Göre Dağılımı Oturum Sayısı

ÇevreJeolojisi	7
Endüstriyel Hammaddeler	8
Enerji Hammaddeleri	3
Güncel Tektonik ve Depremsellik	9
Hidrojeoloji	5
Jeokronoloji ve İzotop Jeolojisi	5
Jeotermal	5
Kıyı DenizJeolojisi	8
Kültürel Jeoloji	6
Maden Yatakları	10
Magmatizma	5
Mineroloji Petrografi	7
MühendislikJeolojisi-Jeoteknik	15
Sedimantoloji	3
Stratigrafi-Paleontoloji	10
Tıbbi Jeoloji	4
Uzaktan Algılama	4
YapısalJeoloji-Jeoteknik	7
Marmara Denizi	8
Jeotermal Çalıştayı	4
Toplam	133
Poster Sunumu	39
ÇağrılıkKonuşma	8
Davetlik konuşma	2
TOPLAM	182

62. TÜRKİYE JEOLojİ KURULTAYI

DÜZENLEME KURULU

BAŞKAN

A.M. CELAL ŞENGÖR

II. BAŞKAN

ERDİN BOZKURT

SEKRETER

ERKAN EKMEKÇİ

BURCU COŞKUN TUNABOYLU

SAYMAN

ÇETİN KURTOĞLU

BASIN

ESRA KÜÇÜK

SOSYAL VE KÜLTÜREL ETKİNLİKLER

ZAHİDE KÖKLÜ

HARUN ÖZTAŞKIN

SABİHA DİLEK TURAN

Ulusal ve uluslararası platformlarda periyodu her yıl olan bilimsel etkinlikler sıralamasında en ön sırada yer alan ve 1947 yılından beri aralıksız olarak Kurultaylarımızın 62cisini 13-17 nisan 2009 tarihinde MTA Genel Müdürlüğü Kültür sitesinde gerçekleştirdik.

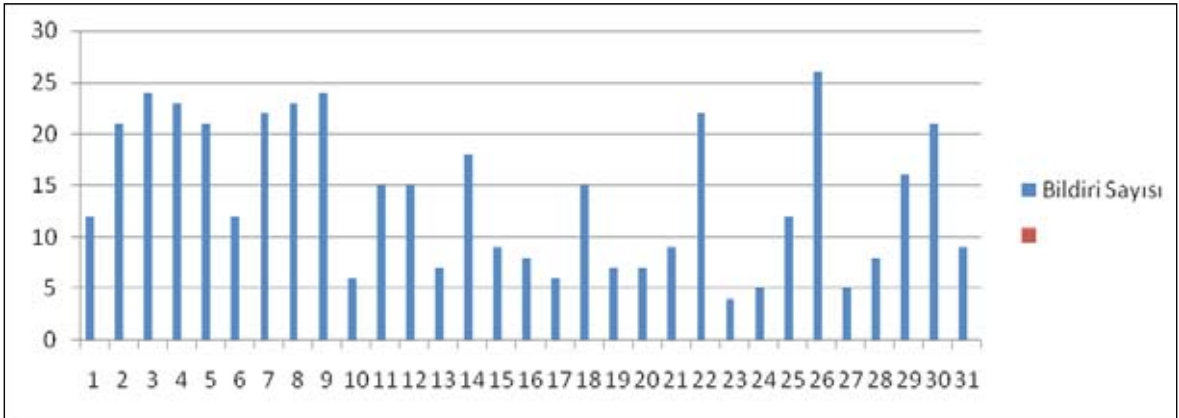
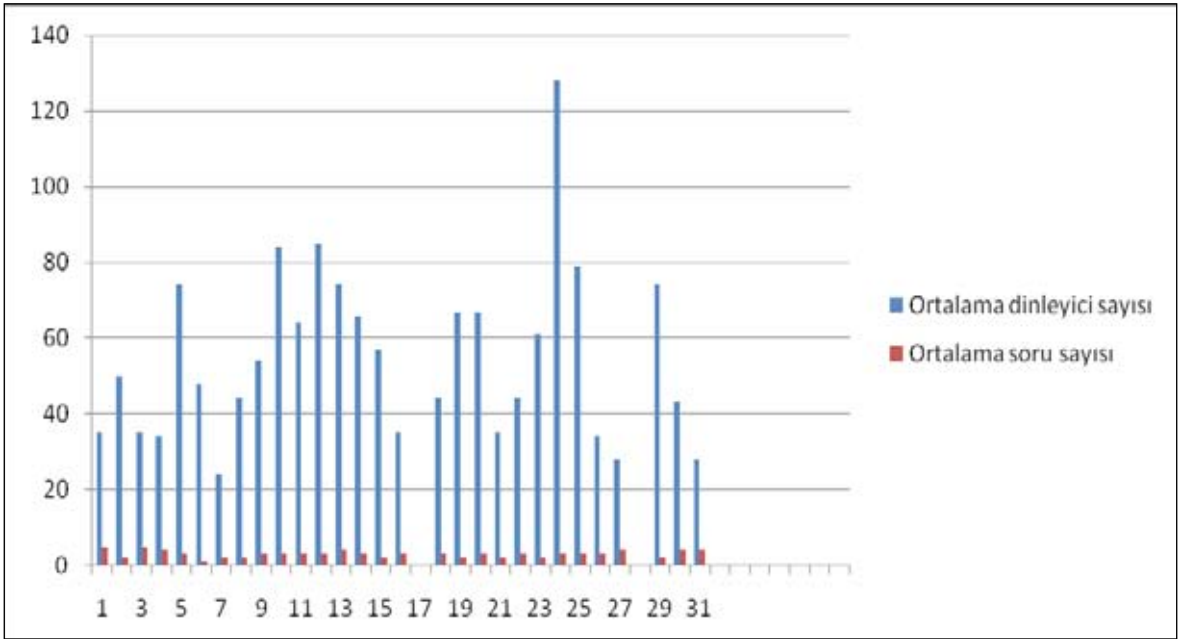
Jeolojinin eşsiz enginlikteki alanlarında üretilen bilimsel araştırma ve çalışmaların sunulduğu Kurultayımızın niteliği sürekli artarak uluslararası bir boyuta ulaşmış bulunmaktadır.

Başkanlığını Prof. Dr. A.M.Celal ŞENGÖR'ün, II.Başkanlığını Prof. Dr. Erdin BOZKURT'un yaptığı, sekreteryasını Erkan EKMEKÇİ ve Burcu COŞKUN TUNABOYLU'nun yürüttüğü kurultayımıza bu yıl; 31 ayrı konu başlığında yurtdışından 99 olmak üzere toplam 483 bildiri, 99 Poster sunumu yapılmış 5 çağrılı konferans verilmiştir.

Bu yıl ilk kez kurultayımıza bildiri gönderim işlemleri OBYS (Online Bildiri Yönetim Sistemi) üzerinden gerçekleştirilmiş olup, yazarlar bildirilerini oturum yürütücülerine internet aracılığıyla göndermiş, düzeltme ve değişiklikler yine bu sistem üzerinden yapılmıştır.

62 . Türkiye Jeoloji Kurultayı sonrası elde edilen veriler istatistiksel olarak değerlendirilmiş olup grafiklerle verilmiştir.

22. Dönem Çalışma Raporu 2008 - 2010

	Oturum adı
1	PALEOSİSMOLOJİ VE ARKEOSİSMOLOJİ [PALAEOSEISMOLOGY AND ARCHAEOSEISMOLOGY]
2	GÖL ARAŞTIRMALARI VE TÜRKİYE GÖLLERİ
3	TERSİYER KARBONAT HAVZALARI [Tertiary Carbonate Basins]

4	KÜLTÜREL JEOLJİ, JEOMİRAS VE JEOTURİZM [CULTURAL GEOLOGY, GEOHERITAGE AND GEOTOURISM]
5	ÇEVRE JEOKİMYASI VE TIBBİ JEOLJİ [ENVIRONMENTAL GEOCHEMISTRY AND MEDICAL GEOLOGY]
6	ENDÜSTRİYEL HAMMADDE KAYNAKLARI [INDUSTRIAL RAW MATERIALS]
7	YERBİLİMLERİNDE GAZ JEOKİMYASI UYGULAMALARI [GAS GEOCHEMISTRY APPLICATIONS IN EARTH SCIENCES]
8	EVAPORİTLER: YATAK OLUŞUMU, ENDÜSTRİYEL GELİŞMELER VE TEKNOLOJİK UYGULAMALAR [EVAPORITES: DEPOSIT FORMATION, INDUSTRIAL DEVELOPMENTS AND TECHNOLOGICAL IMPLICATIONS]
9	MÜHENDİSLİK JEOLJİSİ OTURUMU [ENGINEERING GEOLOGY SESSION]
10	ENERJİ KAYNAKLARI [ENERGY RESOURCES]
11	UZAKTAN ALGILAMA VE COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ UYGULAMALARI [APPLICATIONS OF REMOTE SENSING AND POSTER SESSION]
12	PAN-AFRİKAN'DAN ALPİNE KADAR METAMORFİZMA VE JEODİNAMİK ÖNEMLERİ [METAMORPHISM - PAN AFRICAN TO ALPINE - ITS GEODYNAMIC IMPLICATIONS]
13	ANADOLU KENET KUŞAKLARININ TEKTONİK ORTAMI VE GELİŞİMİNDEKİ PROBLEMLER VE OLASI ÇÖZÜMLERİ [THE TECTONIC SETTING AND DEVELOPMENT OF THE ANATOLIAN SUTURE ZONES: PROBLEMS AND POSSIBLE SOLUTIONS]
14	OFİYOLİT OLUŞUMU VE YERLEŞMESİ [GENESIS AND EMPLACEMENT OF OPHIOLITES]
15	MAGMATİZMA [MAGMATISM]
16	GENEL PALEONTOLOJİ OTURUMU TÜRKİYENİN FOSİL KAYITLARINDA EVRİM BASAMAKLARI
17	TÜRKİYE VE DOĞU AKDENİZİN PALEOMANYETİZMASI [PALAEOMAGNETISM OF TURKEY AND EASTERN MEDITERRANEAN]
18	PETROL KİMYASI VE JEOLJİSİ [CHEMISTRY AND GEOLOGY OF PETROLEUM]
19	21. YÜZYILDA SU: TÜRKİYE'Yİ BEKLEYEN SORUNLAR VE ÇÖZÜMLER
20	METALİK MADEN YATAKLARI [METALLIC ORES]
21	DEPREM DEFORMASYON DÖNGÜSÜNÜN JEODETİK VE JEOLJİK GÖZLEMLERİ [GEODETIC AND GEOLOGIC OBSERVATIONS OF THE EARTHQUAKE DEFORMATION CYCLE]

22	ESKİ İKLİM/İKLİM DEĞİŞİKLİKLERİNİN JEOLJİK KAYITLARI [GEOLOGICAL RECORDS OF CLIMATE/CLIMATE CHANGES]
23	NEOTEKTONİK
24	PAN-AFRİKAN'DAN ALPİNE KADAR METAMORFİZMA VE JEODİNAMİK ÖNEMLERİ [METAMORPHISM - PAN AFRICAN TO ALPINE - ITS GEODYNAMIC IMPLICATIONS]
25	MAGMATİZMA [MAGMATİSM]
26	İKLİM, PALEOİKLİM, TEKTONİZMA
27	DOĞU AKDENİZ BÖLGESİNİN AKTİF TEKTONİĞİ: YIKICI DEPREMLER VE POTANSİYEL KAYNAK ALANLARI VE TARİHSEL TSUNAMİLER [ACTIVE TECTONICS OF THE EASTERN MEDITERRANEAN REGION: DESTRUCTIVE EARTHQUAKES AND POTENTIAL SOURCE]
28	NEOJEN
29	DENİZ VE KIYI JEOLJİSİ [MARINE AND COASTAL GEOLOGY] DENİZEL ORTAMLARDA JEOLJİK TEHLİKELER [GEOHAZARDAS IN MARINE ENVIRONMENTS]
30	JEOARKEOLOJİ [GEOARCHEOLOGY] VE KAPADOKYA JEOLJİSİ
31	TERSİYER İRİ BENTİK FORAMİNİFERLERİ: EVRİM, BİYOSTRATİGRAFİ, PALEOEKOLOJİ VE PALEOBİYOĞRAFYA [TERTIARY LARGER FORAMINIFERA: EVOLUTION, BIOSTRATIGRAPHY, PALAEOECOLOGY AND PALAEOBIOGEOGRAPHY]

Oda Başkanımız Dünder Çağlan tarafından yapılan Kurultay açılış konuşması:

Sayın Müsteşarlarım, kamu kurumlarımızın değerli Genel Müdürleri ve yöneticileri, sayın TMMOB yönetim kurulu üyeleri, saygıdeğer oda yöneticileri, kurultayımızı onurlandıran saygı değer bilim insanları, değerli meslektaşlarım, sevgili öğrenciler, basınımızın seçkin temsilcileri, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odasının düzenlediği 62. Türkiye Jeoloji Kurultayı'na hoş geldiniz diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin en önemli en uzun soluklu tek bilimsel etkinliği olan Türkiye Jeoloji Kurultayı 62. yaşına ulaşmış bulunuyor. 1947 yılında bir avuç Türkiye aydınlanmacısı yerbilimcinin başlattığı bu serüveni TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak devam ettirmenin onuru ve gururunu yaşıyoruz. 61 yıldır kurultaylarımıza emek vererek bugünlere taşıyan meslektaşlarımıza buradan şükranlarımı sunuyorum, aramızdan ayrılanları saygıyla anıyorum.

Bilimsel bir şölen olan kurultayımızın niteliği sürekli artarak, uluslararası katılımlı etkinlik düzeyini de aşarak bugün uluslararası bir boyuta ulaşmış bulunmaktadır.

Jeolojinin eşsiz enginlikteki alanlarında üretilen bilimsel araştırma ve çalışmaların sunulduğu, tartışılarak zenginleştiği kurultaylarımız, ülke yerbilimine önemli bilimsel katkılar sunmasının yanında, üniversite, kamu ve özel sektör kuruluşlarını bir araya getiren, yerbilimcileri buluşturan önemli bir fonksiyonu da yerine getirmektedir.

Uluslararası Jeoloji Birliği (IUGS) ve UNESCO'nun girişimleriyle, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunca kabul edilen ve esas olarak 2008 yılı olmakla birlikte 2009 yılında da devam eden 'Dünya Yer Yılı' etkinlikleri kapsamında 'Toplum İçin Yerbilimleri' ilkesini de karşılaması, kurultayımıza ayrı bir önem ve anlam kazandırmaktadır.

Değerli katılımcılar,

1974'te 161 üye ile kurulan TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası bugün 13300 üyeye, 11 Şube, 67 il ve 1 İlçe Temsilciliğine ulaşarak kurumsallaşma yönünde önemli gelişmeler sağlamıştır.

Toplumcu bir bakışla, ülkeye, topluma, mesleğe ve meslektaşlara ilişkin çalışmaları yürütme-yi, mesleki uzmanlıklarımızın kamu yararına kullanılmasını esas alan Odamız, sadece son 10 yılda 300'den fazla bilimsel etkinlik düzenlemiş, 100'e yakın kitap için 150 binden fazla baskı yaparak bilimi toplumsal yaşamda başat kılmanın araçlarını yaratmaya çalışmış, ülkenin hemen her köşesinde meslek alanlarımızla ilintili toplumsal boyutu olan mesleki konuları ele alarak; bilimi, bilimsel düşüncüyü halkla buluşturma çabası içinde olmuştur.

Odamız; bilimin toplumsal yaşamla içselleştirilmesi olarak algıladığı başta kurultayımız olmak üzere, bu bilimsel etkinlikleri son dönemlerde bilim ve bilimsel düşüncenin yerine konulmaya çalışılan doğma ve hurafeye karşı inadına sürdürme kararlılığındadır.

Uygarlık tarihinin beşiği olan, bilim ve felsefenin anavatanı; Tales'in, Anaksimander'in, Anaksimenes'in, Strabon'un, Diyojen'in, Homeros'un ve Herodot'un yaşadığı Anadolu'da, akla, gözleme, deneye ve sorgulamaya dayalı bilimsel düşünce yerine dogmatik düşüncenin sistemli olarak yerleştirilmesi artarak devam etmektedir.

Darwin'in doğumunun 200., 'Türlerin Kökeni' adlı evrim teorisini geliştirdiği kitabının 150. yılı dolayısıyla 2009 yılı tüm dünyada 'Darwin Yılı' olarak kutlanırken ülkemizin en önemli bilimsel kuruluşu olarak bilinen TÜBİTAK'ın bilim ve teknik dergisinden Darwin'in ve evrim teorisinin çıkarılması bunun hissedilir ve utanç verici sonucu olmuştur.

Aldıkları eğitim ve pratik formasyonları gereği, en katıksız bilimsel düşünme tarzına sahip olarak doğayı yorumlayan jeoloji mühendislerinin ve Odasının, doğanın, toplumun, evrenin doğal birliği ve bütünlüğü içerisinde bilimsel verilerle ortaya konulan gerçeklerin karanlıkla örtülmesine izin veremeyeceği bilinmelidir.

Değerli meslektaşlar,

Ülkemizde uygulanan bilim dışı, toplumsal faydayı gözetmeyen neoliberal politikalar soncunda kamu varlıklarımız özelleştirmelerle yerli ve yabancı sermayeye aktarılırken, temel kamu hizmetleri ticarileştirilmekte, başta metalik madenlerimiz olmak üzere bütün doğal kaynaklarımız sınırsız olarak ulusötesi şirketlere açılmış bulunmaktadır.

Bununla da yetinilmemiş, akarsularımızın ve su havzalarımızın da satılmasının hazırlıklarına başlanmış bulunmaktadır. 16-22 Mart tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilen 5. Dünya Su Forumu ile yer üstü ve yer altı sularımızı uluslararası tekelere açmanın çalışmaları yapılmış, bir yaşam hakkı olan suyun ticarileştirilmesinin zemini yaratılmıştır.

Halen 26 ülkede 350 milyon kişi susuzluk çektiği, 1,2 milyar civarında insanın ise yeterli su kaynağına sahip olmadığı bilinmektedir. Her yıl çoğunluğu çocuk 5 milyon kişinin su yetersizliğinden ve kirli sularından kapıldığı hastalık sonucu yaşamını yitirdiği, önümüzdeki 30 yıl içinde 60 ülkede toplam 7 milyar insanın su kıtlığından etkileneceği öngörülmektedir. Kişi başına düşen kullanılabilir su miktarının yılda 1570 m³ olduğu ve kullanılabilir su miktarına göre dünyada 45 ci sırada yer alan ve suları sınırlı ve sorunlu olan ülkemizde ve dünyada, doğal bir insan hakkı olan suyun kamu hizmeti olmaktan çıkarılarak ticari bir meta haline getirilmesi ciddi ve tehlikeli bir gelişmedir. Bu duruma karşı çıkmak ve tüm tatlı su kaynaklarımızın kamu yararı doğrultusunda insanı merkezine alan bir planlama anlayışı ile kamu eliyle yönetilmesini sağlamak en temel görevlerimizden biri olmalıdır.

Değerli katılımcılar,

ABD de başlayan ve tüm dünyayı etkileyen kapitalizmin krizi, tüm ülkelerde üretim-yatırım-büyüme alanında, yani reel ekonomide derin bir kriz yaratmıştır. Meslek alanımızı çok yakından ilgilendiren madencilik sektörü de krizden ciddi olarak etkilenmiş, Uluslararası piyasalarda, Türkiye'nin maden ihracatında önemli yer tutan bakır, alüminyum, kurşun, nikel, kalay, çinko, krom gibi metalik maden ve başta mermer olmak üzere endüstriyel ham madde fiyatlarında büyük düşüş yaşanırken, bazı işletmeler kapatılmış ya da üretim durma noktasına gelmiş,

Türkiye'nin maden ihracatı azalırken, çok sayıda meslektaşımız da bu süreçte işsiz kalmıştır. Diğer taraftan, yürürlükte olan Maden Kanunu ve uygulama yönetmeliğiyle ülke kaynaklarının korunarak işletildiği ve bununda toplum yararına sunulduğunu söylemek mümkün değildir. Bugün çatısı altında bulunduğumuz kurumda doğal olarak en temel meslek disiplini olan jeoloji mühendisliği, Maden Kanunu'nda fiili olarak dışlanmıştır. Ulusal bir madencilik politikasının; bilim ve tekniğin gereklerine, uluslar arası kabul gören mesleki standartlara uygun olarak doğayı ve çevreyi gözeterik kamu çıkarı doğrultusunda yeniden hazırlanması gerektiğini de vurgulamak istiyorum.

Diğer taraftan, TÜRKİYE BİRİNCİL ENERJİ TÜKETİMİ verilerine göre; Petrol % 29, Doğal gaz % 32, Kömür % 28, hidrolik %3,5 ve diğer kaynaklar da %7,5 tüketim payına sahiptir. Görüldüğü gibi, toplam tüketimde petrol ve doğal gaz %61 gibi önemli bir kısmı oluşturmaktadır. Yine, toplam enerjide % 74; petrolde %93 ve doğal gazda ise %97 oranında dışa bağımlı bir ülke durumdayız. Elektrik üretimi içerisinde doğal gazın payı hızla artmakta ve bugün % 55'e yükselmiş durumdadır. Başta elektrik üretimi olmak üzere birincil enerji tüketiminde tek bir kaynağa bu derece bağımlı olmanın son derece riskli olduğu açıktır. Bu tablo bile enerjide planlamanın, yerli kaynaklara yönelmenin önemini net olarak göstermektedir.

Değerli konuklar, sevgili meslektaşlar,

Bu tabloya rağmen ülkemizin enerji kaynakları bakımından hiç de olumsuz bir konumda bulunmadığını belirtmek isterim. Yenilenebilir enerji kaynakları açısından bakıldığında; Ülkenin hidrolik kaynaklarının yüzde 65'i değerlendirilmeyi beklemektedir. Rüzgar atlasıyla 48 bin megavatlık potansiyel açıklanmış olmasına rağmen yüzde 1'lik dahi üretimden söz edebilmek mümkün değildir. Türkiye'nin jeotermal enerji alanında Avrupa'nın en zengin kaynak potansiyeline sahip ülkesi olduğu bilinirken, bu alana yönelik Birkaç örnek dışında neredeyse ciddi yatırım bulunmamaktadır. Ülkemizin güneş ve biyoenerjideki potansiyeli de yerli ve yenilenebilir kaynaklar arasında değerlendirilebilir bir miktarı oluşturmaktadır.

Diğer taraftan, Türkiye'nin linyite dayalı 18 bin megavatlık kapasite ile 120 milyar kilovat saatlik üretim yapabilmesi mümkünken, linyitin toplam elektrik üretimi içindeki payı yüzde 21'e gerilemiştir. Yerli kaynağımız tam olarak değerlendirilemezken son yıllarda ithal kömüre dayalı yeni termik santrallerin kurulmasının gündemde olmasını anlamak mümkün değildir. Ülkemizin hidrolik, kömür, petrol ve doğal gaz ile başta jeotermal olmak üzere yenilenebilir enerji kaynakları yeterince değerlendirilmediği ortadayken bugünlerde nükleer santraller gündeme getirilmiştir.

İlk yatırım ve işletim maliyetleri çok yüksek, 35-40 yıllık ekonomik ömürleri boyunca sıkça arıza ve güvenlik sorunları ortaya çıkan, atık sorununa hala çözüm bulunamayan bu pahalı ve dışa bağımlı enerji yönteminden vaz geçilmesi gerektiğini buradan bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Değerli meslektaşlar, değerli katılımcılar

Doğa olaylarının afete dönüşmemesinde, yer altı kaynaklarımızın tam olarak ortaya konulmasında, sağlıklı ve güvenli bir çevrede yaşamak için jeoloji bilim ve uygulamalarına hala yeteri kadar önem verilmemektedir. Çok geniş bir uygulama alanı olan ve giderek daha da çeşitlenerek genişle-

yen jeoloji mühendisliği ve uygulamalarının önemini toplumsal bilince çıkarıldığını, karar vericilerin bu önemi kabul ettiğini, akla, bilime, mühendisliğe uygun, kamu yararı doğrultusunda mevzuat düzenlemelerinin hayata geçirildiğini maalesef söyleyemiyoruz.

Afet riskleri açısından hassas bir coğrafyada bulunan ülkemizin yürürlükteki mevzuatın öngördüğü planlama anlayışı, kurumsal yapılanma, uygulama araçları ve denetim mekanizmaları ile afetlere karşı güvenli yerleşim çevreleri yaratmak konusunda yetersiz kaldığı 1999 Marmara depremleriyle bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Bu açıdan bakıldığında; uygulayıcı kamu kuruluşları, meslek odaları ve akademik çevrelerde yapılan çalışmalar ve tartışmalarda, afet duyarlı kentleşme ve planlama anlayışı çerçevesinde, mevzuat ve kurumsal eksikliklerin giderilmesi önem ve öncelik taşımaktadır.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca 2004 yılında yapılan deprem şurasında bu durum tespit edilmiş, ancak bu konuda bazı ilerlemeler olmakla birlikte yeterince yol aldığımızı da söylemek mümkün değildir.

Deprem Şurasından alınan kararlardan biri olan İmar, Afet ve Yapı kanunu konusunda hiçbir düzenleme yapılamamıştır.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca yürürlüğe konan düzenlemelerden biri olan "Plana Esas Jeolojik, Jeolojik- Jeoteknik ve Mikrobölgeleme Etüt Genelgesi" ile bütün belediyelerin imar planlarına esas jeolojik-jeoteknik etüt raporlarını revize etmeleri zorunluluğu getirilmiştir. Bu düzenlemeyi meslek alanlarımıza ilişkin ulusal mevzuatın oluşturulması ve kamu yararı açısından önemli bir gelişme olarak değerlendirmekteyiz.

İkincil düzenlemeler şeklinde çıkarılan bazı yönetmelik ve genelgelerde ise ciddi boyutta düzenleme ve uygulama hataları bulunmaktadır.

Kentsel yapılaşmayı düzenleyen önemli yönetmeliklerden biri olan Planlı Alanlar yönetmeliğinin meslek alanımızla ilgili bölümleri, oda olarak Bakanlık nezdinde tüm uğraş ve çabalarımıza rağmen bilime mühendislik ilkelerine aykırı bir biçimde düzenlenmiştir.

Yine 1999 yılında yaşadığımız Marmara depreminden sonra yapı denetimi ve fenni mesuliyet sistemine bir çözüm olsun diye çıkarılan ve halen 19 pilot ilde uygulanan yapı denetimi kanunu ve uygulama yönetmeliğinde önemli düzenleme eksiklikleri ve ciddi uygulama hataları bulunmaktadır. Ülkemizde yapı denetimi denince hala temel ile çatı arasındaki bölüm anlaşılmakta, yapının oturtulduğu zemin ve buna bağlı oluşan sorunlar görmezden gelinmektedir. Bu anlayış yapı denetimi uygulama yönetmeliğinde de kendini göstermekte, yapılaşma esnasında yapılması zorunlu olan jeoteknik etütler idari bir iş ve işlem olarak görülerek, yapı denetim sınırları dışında görülmektedir.

Söz konusu yönetmelik en kısa sürede sadece yapı denetim derneğinin değil, bu sektörde faaliyet gösteren meslek odalarının da görüşünü alarak yenilenmeli ve yapı sisteminde denetimini idari bir iş ve işlem olmaktan çıkararak aktif bir hale getirmelidir.

Diğer taraftan, Ülkemizde mevcut Afet Yönetim Sisteminin odaklandığı afet sonrası dönem için geçerli müdahale ve iyileştirme aşamalarından ziyade; hazırlık planlama ve zarar azaltmaya dönük araçların geliştirilmesi, bir başka deyişle kriz yönetimi yerine risk yönetimini ön planda tutan bir anlayışın hakim olması gerekmektedir.

Ayrıca, Deprem Şurası raporlarında da vurgulandığı gibi orta öğretimde jeoloji derslerinin okutulması talebi hayata geçirilmelidir. Jeoloji derslerinin önemli bir işlevinin de, bir doğa olayının bilinçsizlik, sosyal ve ekonomik politikalarındaki yetersizlikler sonucu afete dönüştüğünü, afetin bir kader olmadığını öğretmek olacağı unutulmamalıdır.

Afet zararlarının azaltılması sürecinin önemli bir aktörü de yerel yönetimlerdir. Başta zemin etütleri ve imar planına esas Jeolojik-jeoteknik çalışmalar olmak üzere belediyelerin görev alanları içinde jeoloji mühendisliği hizmetleri önemli bir yer tutmasına rağmen belediyelerimizin uygulama ve denetleme görevlerini yerine getirmesi için yeterli sayıda jeoloji mühendisi istihdamı gerektiği de açıktır.

Sonuç olarak, Jeolojik konumu gereği doğa olaylarının sıkça yaşandığı ülkemizde doğa olaylarının afete dönüşmesinin “takdiri ilahi” değil takdiri idari olduğunu inadına savunmak, doğa olaylarının afete dönüşmesini engellemek gerekiyor.

Değerli katılımcılar,

Jeoloji mühendisliğinin yaşamdaki yeri sorunluyken, diğer taraftan jeoloji mühendisliği eğitimi de giderek artan ciddiyette olumsuzluklar taşımaktadır. Jeoloji gibi arazi uygulamasının son derece gerekli olduğu bir alanda pratikten uzak, gerçek hayat ve uygulamadan kopuk eğitim sisteminin, yetersiz öğrenciler mezun ettiği ortadayken, politik tercihlere ve yerellerin ticari kaygılarına göre yeni üniversiteler açılmakta öğrenci kontenjanları arttırılmaktadır. Bu durum, yetersiz öğretim görevlisi ve laboratuvar gibi alt yapı olanakları olmayan üniversitelerden niteliği düşük meslektaşlarımızın işsizliğe mezun olmasına yol açmaktadır.

Üniversitelerin jeoloji mühendisliği eğitim programları, olanakları ve öğretim elemanı sayıları ile öğrenci kontenjanları konuları, yapmış olduğumuz eğitim çalışmaları ve eğitim eşgüdüm kurulu toplantılarında ele alınarak çözüm üretilmeye çalışılmıştır. Ancak, önerilerimizin hayata geçmesi için başta akademisyenlerimiz olmak üzere her kesimden meslektaşlarımızın Odamıza güç vererek, ortak bir tavır yaratmamız gerekmektedir.

Değerli meslektaşlar,

Jeoloji mühendisliği bugün önemli bir nicel büyüklüğe ulaşmış, Jeoloji mühendisi sayısı hızla artış göstererek, 21.000 civarına yükselmiştir. Ancak, yerbilimleri alanında DPT verilerine göre de arz ihtiyaç farkı % 40 lara yaklaşmış durumdadır. Bugün 6 sınıflık ikinci öğretim olmak üzere 28 jeoloji mühendisliği bölümünde eğitim verilmekte ve 2008 yılında 2200 öğrenci bu bölümlere yerleştirilmiş

durumdadır. İhtiyacın çok üzerinde bir durum söz konusuken yeni bölümlerin açılması ve kontenjanların arttırılması sonucunda ihtiyaç fazlası jeoloji mühendisi sayısının giderek artacağı kesindir.

Jeoloji mühendisi ihtiyacı elbette bugünkü politikalar ve tercihler çerçevesinde belirlenmiş bir durumdur. Doğa olaylarının afete dönüştüğü, yer altı kaynaklarımızın hala tam olarak ortaya konulmadığı, doğal çevrenin korunmadığı ülkemizde, bu alanlara ilişkin doğru politikalar uygulanması halinde Jeoloji mühendisi ihtiyacının belirlenenin üzerinde olduğu açıktır. Ancak, ihtiyaç arz dengesinin kurulmadığı, planlamanın göz ardı edildiği, üretime ve yatırıma yönelik politikaların terk edildiği kamu kuruluşlarının özelleştirildiği ülkemizde işsizlik olgusu, gündemde kalmaya devam edecek ve doğru politikaların uygulanmasını sağlamak konusu ciddi bir görev olarak önümüzde durmaktadır.

Değerli katılımcılar,

Jeoloji mühendisleri odası bilimsel bilginin üretilmesi ve üretilen bilginin de halka götürülmesi gerektiğini, yaşanan tüm olumsuzlukların aşılması için sorgulayan, akılcı ve bilimsel bir yaklaşımın zorunluluk olduğunu vurgulamakta ve hayata geçirmeye çalışmaktadır.

Bilimle, emekle ve inatla gerçekleştirdiğimiz Türkiye Jeoloji Kurultaylarının ve benzeri bilimsel platformların çoğaltılması uğraşısına devam edeceğimizi belirtmek istiyorum

Meslek alanlarımızla ilgili gerek ülkemizde gerekse dünyada yapılan bilimsel araştırmaların sunulduğu kurultayımızın, bilimsel gelişmelerin meslektaşlarımıza ve topluma ulaştırılmasında önemli bir işleve sahip olduğuna inanmaktayız.

Odamızın bilgiyi üretme, bilimsel düşüncüyü yaygınlaştırma, bilimin toplumsal yaşamda yol göstericiliği amacının somut bir ifadesi olan 62. Türkiye Jeoloji Kurultay'ının uluslararası ve niteliği yüksek bir bilimsel platform haline gelmesi ülkemiz yerbilimcileri için övünç kaynağı olmuştur.

Bu bağlamda başta 62. Kurultay Başkanımız Sn. Celal ŞENGÖR olmak üzere, büyük bir emek ve özveriyle kurultayı ören Kurultay İkinci Başkanımız Sn. Erdin BOZKURT'a, Sekreteryasını yürüten Sn. Erkan EKMEKÇİ ile Burcu COŞKUN TUNABOYLU' ya, Kurultay Bilimsel Kurulu ve Oturum Yürütücülerine, bildiri sunan meslektaşlarımıza, yurt dışından gelerek kurultayımızı zenginleştiren bilim insanlarına, düzenlenmesinde ve yürütmesinde tüm emeği geçenlere ve bu kurultaya olanaklarıyla ev sahipliği yapan MTA Genel Müdürlüğüne, kurultayımıza katkıda bulunan değerli kamu kurumlarına, şahsım ve 22. Dönem Yönetim Kurulu adına teşekkür ediyor, başarılı bir kurultay geçeceğine olan inancımınla hepimize tekrar hoş geldiniz diyor, saygılar sunuyorum.

Dündar ÇAĞLAN
Oda Başkanı

2. ULUSLAR ARASI KARADENİZ BÖLGESİ JEOLJİ SEMPOZYUMU

Başkan

Aral I. OKAY

Sekreter

F. Alev BÜLBÜL

Düzenleme Kurulu

Mehmet ÜZER

Yusuf Ziya COŞAR

Dündar ÇAĞLAN

Güner ÜNALAN

Erol TİMUR

Nesat KONAK

Tülin AKKAŞ

Müge DALKILIÇ

İsmet CENGİZ

Aytekin ÇOLAK

Faruk İLGÜN

Zahide KÖKLÜ

Çetin KURTOĞLU

Canan KUZUCU

Kerim SARIKAVAK

Engin Öncü SÜMER

Pınar ALICI

Hüseyin YILMAZ

Buket METİN

Sabriye METİN

2. Uluslar arası Karadeniz Bölgesi Jeoloji Sempozyumu 5-9 Ekim 2009 tarihleri arasında MTA Kültür Sitesinde gerçekleştirildi. Sempozyumun açılışında Düzenleme Kurulu Başkanı Aral İ. OKAY, Oda Başkanımız Dündar ÇAĞLAN, MTA Genel Müdürü Mehmet ÖZER ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner YILDIZ konuşma yapmışlardır.

Dündar ÇAĞLAN açılış konuşmasında sempozyumun üretilecek bilimsel bilgi ve çalışma sonuçlarının bölge ülkeleri, ilgili kamu kurumları ve kamuoyu ile paylaşılarak toplumsal bir faydaya da dönüştürülmesine de hizmet edeceğini, Karadeniz bölgesinin jeolojik problemlerinin çözümüne, bölgenin yer altı kaynaklarının ortaya konarak insanlığın hizmetine sunulmasına, bilim ve teknik alanında bölgesel işbirliğinin artırılması yönünde önemli bir adım olacağını dile getirmiştir.

Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerden ve bölgede çalışma/araştırma yapan pek çok yerli ve yabancı yerbilimcinin katıldığı sempozyumda 147 sözlü bildiri, 54 poster sunumu yer almış, Mühendislik

Jeolojisi, Hidrojeoloji, Petrol Jeolojisi, Karbonifer ve Tersiyer Mağmatizması, Pontitler, Paleoman-yetizma, Neotektonik ve gibi pek çok farklı başlıkta toplam 16 ayrı oturum gerçekleştirilmiştir.

2. Uluslararası Karadeniz Bölgesi Jeoloji Sempozyumu (ISGB) kapsamında **DOĞU KARADENİZ BÖLGESİ TEKNİK GEZİSİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ.**

Odamız ve MTA Genel Müdürlüğü ile ortaklaşa düzenlenen 2. Uluslararası Karadeniz Bölgesi Jeoloji Sempozyumu (ISGB) kapsamında yapılan Doğu Karadeniz Bölgesi Teknik Gezisi 09.10.2009-14.10.2009 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Belirlenen Gezi programı kapsamında;

- 10.10.2009 (Cumartesi) günü Akarsu (Maçka) kesiti alınarak, Maçka-Trabzon arasındaki gözlem noktalarında durulmuş ve son olarak Yanbolu (Araklı) deresindeki lokasyonda inceleme yapılmıştır.
- 11.10.2009 (Pazar) günü Hopa-Borçka-Artvin-Ardanuç-Yusufeli arasındaki gözlem noktalarında sunum yapılmıştır.
- 12.10.2009 (Pazartesi) günü Yusufeli-Olur-Oltu arasında belirlenen gözlem noktaları incelenmiştir.
- 13.10.2009 (Salı) günü Erzurum-Bayburt-Demirözü kesitindeki gözlem noktalarında incelemeler yapılmıştır.
- 14.10.2009 (Çarşamba) günü Teknik Gezi tamamlanmıştır.

28 yerli ve yabancı meslektaşımızın katılım sağladığı teknik gezide 10.10.2009 ve 13.10.2009 günlerinde arazi sunumları Prof. Dr. Aral OKAY,

11.10.2009 ve 12.10.2009 günlerindeki arazi sunumları ise Dr. Neşat KONAK tarafından gerçekleştirilmiştir.

TÜRKİYE’NİN JEOTERMAL POTANSİYELİ VE ARAMA YÖNTEMLERİ SEMPOZYUMU 22-23 EKİM 2009

BAŞKAN

M. NAMIK YALÇIN

BAŞKAN YARDIMCILARI

ALİ MALİK GÖZÜBOL

YÜKSEL ÖRGÜN

H.MURAT ÖZLER

GENEL SEKRETER

HAKAN HOŞGÖRMEZ

SAYMAN

HASAN EMRE

ÜYELER

NUSRET GÜNGÖR

ADEM ULUŞAHİN

İBRAHİM AKKUŞ

ÖMER ÜNDÜL

İBRAHİM KUŞKU

ZEYNEP ÖRÜ

NİSA TALAY

Jeotermal konusundaki son gelişmeleri sunmak, akademik ve uygulayıcı kuruluşlardaki bilgi ve deneyim birikimini paylaşmak amacıyla, Odamız ile İstanbul Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü tarafından ortaklaşa düzenlenen Sempozyum, 22-23 Ekim 2009 tarihleri arasında, İ.Ü. Mühendislik Fakültesi Prof. Dr. Ali Rıza Berkem Konferans Salonu’nda yapılmıştır.

Oda Başkanımız Dündar ÇAĞLAN, Sempozyum açış konuşmasında;

Toplam enerjide % 74; petrolde % 93 ve doğal gazda ise % 97 oranında dışa bağımlı olan ülkemizde yenilenebilir enerji kaynaklarından biri olan jeotermal enerjinin daha önemli hale geldiğini ancak, işletilebilir jeotermal potansiyelimizin hala tam olarak ortaya konulmadığını, mevcut kaynakların rezervuar parametrelerinin ve kapasitelerinin kesin olarak belirlenmediğini bu nedenle arama ve üretime dönük önemli görevlerimizin bulunduğunu,

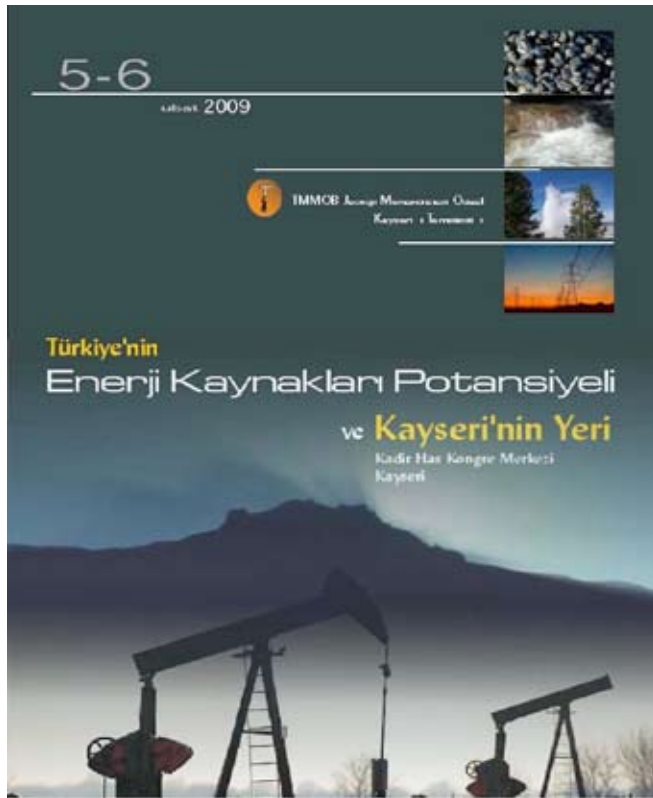
Jeotermal sahaların bir maden sahası gibi değerlendirilmeyip, jeotermal sistemi parçalamayarak, sahaların ve rezervuarın bütünlüğünü koruyarak, entegre kaynak yönetiminin sağlanmasının önemli bir gereklilik olduğunu,

JEOTERMAL KAYNAKLAR VE DOĞAL MİNERALLİ SULAR KANUNU'nda en temel meslek disiplini olan Jeoloji mühendisliği hizmetleri konusunda ülkenin değişik bölgelerinde altı meslek içi eğitim semineri düzenlendiğini, jeotermal arama ve işletme faaliyet rapor formatlarının oluşturulduğunu belirterek,

Ülkenin enerji politikasızlığı sonucunda enerjide yüzde yetmiş oranında dışa bağımlı olan ülkemizde, doğru işletildiğinde insan ve doğaya duyarlı “yerli-yeni-yenilenebilir” temiz enerji kaynağımız olan jeotermal kaynaklarımızın kamusal hizmet anlayışı içinde, merkezi ve bütüncül bir planlama kapsamında değerlendirilmesinin gerekliliğini vurgulamıştır.

Sempozyum 22 Ekim 2009 günü açılış töreninin ardından “**Türkiye’de Jeotermal Enerji ve Uygulamalar**” başlıklı çağrılı konuşmanın yapılmasıyla başlamıştır. Sempozyumda; **Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular, Jeotermal Alanların Hidrojeolojik Yorumlanması, Rezervuar İşletme ve Sondaj Teknikleri, Jeotermal Alanlarda Hidrojeokimya ve İzotoplar, Jeotermal Kaynakların Güncel Kullanım Alanları, Yasa ve Yönetmelikler** başlıkları altında 33’ü sözlü, 7’si poster, toplam 40 bildiri sunulmuştur.

TÜRKİYE’NİN ENERJİ POTANSİYELİ VE KAYSERİ’NİN YERİ SEMPOZYUMU

Kayseri’de 5-6 Şubat 2009 tarihlerin arasında gerçekleştirilen sempozyuma Genel Merkez Yönetim Kurulu, Kayseri Temsilciliği Yürütme Kurulu ile çok sayıda meslektaşımız ve izleyicinin yanı sıra, Kayseri Valisi Mevlüt Binici, Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Özhaseki’inde katıldığı sempozyumda; petrol, hidrolik, jeotermal, kömür ile yenilenebilir enerji kaynakları oturumları içinde bildiriler sunulmuştur.

Sempozyum süresince; toplam enerjide % 74; petrolde %93 ve doğal gazda ise %97 oranında dışa bağımlı olan ülkemizin enerji kaynakları potansiyeli ortaya konulmuştur.

Sempozyumda enerji politikalarımızın yerli enerji hammadde kaynakları üzerinden yükselmesi ve ülkemiz öz kaynaklarının kamu yararı doğrultusunda kullanımının gerekliliği vurgulanmıştır.

KUZAY KIBRIS I. YERALTI KAYNAKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ VE YERBİLİMLERİ SEMPOZYUMU

BAŞKAN

AHMET ÖMER ÇAĞNAN

II.BAŞKAN

AYŞE ÖZHÜR

SAYMAN

ERGE GÜNSER

YAZMAN

TUĞRUL AKÇALI

NİYAZİ KARADENİZ

ADEM ULUŞAHİN

ÜYE

MUSTAFA ALKAVRAKLI

CEMALETTİN SAĞTEKİN

HÜSEYİN ALAN

KTMMOB Maden, Metalürji ve Jeoloji Mühendisleri Odası, KKTC Jeoloji ve Maden Dairesi ile TMMOB Maden Mühendisleri Odası, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası tarafından ortaklaşa düzenlenen Kuzey Kıbrıs I. Yeraltı Kaynaklarının Değerlendirilmesi ve Yerbilimleri Sempozyumu 19-21 Kasım 2008 tarihlerinde Kıbrıs- Girne'de gerçekleştirilmiştir.

Oda Başkanımız Dündar ÇAĞLAN'ın açılışta bir konuşma yaptığı, iki ülkenin yerbilimcilerini bir araya getiren, kurumlar arası bilgi akışına hizmet eden Sempozyum süresince, KKTC'de yapılan güncel yer bilimsel çalışmaların yanı sıra, doğu Akdeniz bölgesinin petrol olanakları, Kuzey Kıbrıs'ın maden potansiyeli ve işletme sorunları ile bunların çevreye olan zararları, iş sağlığı ve güvenliği, yeraltı ve yerüstü su olanakları, jeolojik jeoteknik verilerin kentleşme ve planlamadaki önemi ile doğal taşlar ve yapı malzemeleri konularında bilimsel bildiriler sunulmuştur. Ayrıca Sempozyum kapsamında KKTC'nin su potansiyeli ve su politikaları konusunda bir panel düzenlenmiştir. Yaklaşık 250 kişinin katıldığı sempozyumda 19 adet bilimsel çalışma sunulmuş ve teknik bir gezi gerçekleştirilmiştir.

KUZey KIBRIS I. YERALTı KAYNAKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ VE YERBİLİMLERİ SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ

KTMMOB Maden, Metalürji ve Jeoloji Mühendisleri Odası ve KKTC Jeoloji ve Maden Dairesi TMMOB Maden Mühendisleri Odası, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası, tarafından ortaklaşa düzenlenen Kuzey Kıbrıs I. Yeraltı Kaynaklarının Değerlendirilmesi ve Yerbilimleri Sempozyumu 19–21 Kasım 2008 tarihlerinde Kıbrıs- Girne’de gerçekleştirilmiştir.

İki ülkenin yerbilimcilerini bir araya getiren, kurumlar arası bilgi akışına hizmet eden Sempozyum süresince, KKTC’de yapılan güncel yer bilimsel çalışmaların yanında, Doğu Akdeniz bölgesinin petrol olanakları, maden potansiyeli ve işletme sorunları ile bunların çevreye olan zararları, iş sağlığı ve güvenliği, yeraltı ve yerüstü su olanakları, yer bilimsel verilerin kentleşme ve planlamadaki (jeoteknik uygulamaların) önemi ile doğal taşlar ve yapı malzemeleri konularında bilimsel bildiriler sunulmuştur.

Ayrıca KKTC’nin su potansiyeli ve su politikaları konusunda ise bir panel düzenlenmiştir. Yaklaşık 250 kişinin katıldığı sempozyum da 19 adet bilimsel çalışma sunulmuş olup, bir panel ve teknik gezinin de gerçekleştirilmiştir. Sempozyumun sonuç bildirgesi aşağıda yer almaktadır.

1- Petrol ve hidrokarbon olası potansiyelini tespiti amacıyla Doğu Akdeniz Bölgesinin Türkiye ile Kıbrıs arasında yer alan havzaları, KKTC ve Türkiye bilim çevreleri tarafından ortaklaşa yapılacak projeler ile araştırılmalıdır.

2- KKTC’nin maden potansiyeli tam olarak araştırılmamıştır. Kuzey Kıbrıs için önemli olabilecek ve temel olarak boya sanayinde kullanılan amber yatakları başta olmak üzere, kil, jips ve diğer maden potansiyelini ortaya çıkarılmalıdır.

3- Yılların sorunu olarak önümüzde duran Lefke bakır madeni atıkları halk ve çevre sağlığı açısından büyük problemler yaratmaya devam etmektedir. Su ve toprak kirliliğine neden olan söz konusu işletme atıklarının bertaraf edilmesi zorunludur. Başlatılan rehabilite çalışmaları yeni sorunlara neden olmayacak şekilde sonuçlandırılmalıdır.

4- KKTC’de faaliyet gösteren taş ocakları, madencilik tekniği, iş sağlığı ve güvenliği ve çevresel riskler açısından sorunlar yaşamaya devam etmektedir. Bu sorunlar mevzuat düzenlemeleri yapılarak, denetim ve yaptırımlar ile kalıcı olarak çözüme kavuşturulmalıdır.

5- Doğal afet risklerine karşı güvenli yerleşimlerin oluşturulması için yerbilimsel verilere önem verilmelidir. Her tür ve ölçekteki kentsel plan ve projelerde jeolojik-jeoteknik etütlerin yapılması zorunlu hale getirilmeli ve bu yönünde yasal düzenlemeler çıkarılmalıdır.

6- Mimaride önemli bir yeri olan Kıbrıs sarıtaşları dekorasyon, restorasyon ve yapılarda taşıyıcı eleman olarak kullanımı yaygınlaştırılmalıdır.

7- Bir yaşam hakkı olan su, KKTC'nin başlıca sorunu olmaya devam etmektedir. Kamusal bir doğal kaynağımız olan suyun ticarileştirilerek meta haline getirilmesine, yer altı ve yerüstü su kaynaklarının özelleştirilmesine ve küresel politikalara terk edilmesine karşı durulması gerekmektedir.

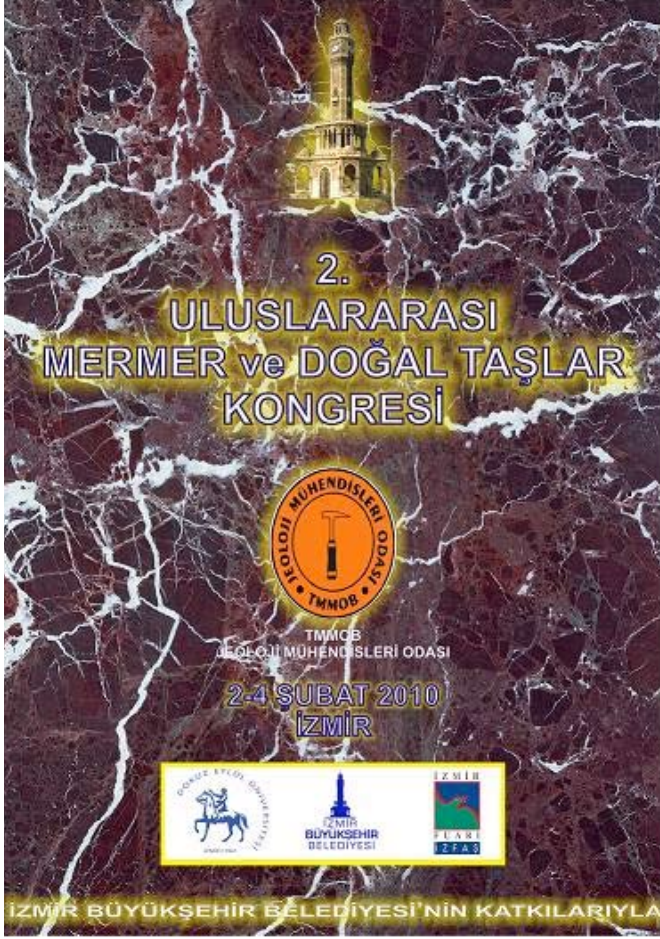
Her geçen yıl önemi giderek artan KKTC nin su sorunu ve politikaları, üzerinde hassasiyetle durulması gereken bir konudur. KKTC su sorununa ilişkin olarak;

- Mevcut su kaynaklarının kamusal yönetimi ve planlaması esas alınmalıdır.
- Su kaynaklarının yönetiminin eksikli olması ve kurumlar arası koordinasyonun ve işbirliğinin bulunmaması su krizini daha da artırmaktadır. Tek merkezli bir su yönetimi oluşturulmalıdır.
- Suyun tarımsal kullanım şekli yeniden ele alınmalı, sulama tekniklerinden tarımsal ürün değişikliğine gidilmesi de dahil olmak üzere tarım-su ilişkisi yeniden planlanarak yeni politikalar geliştirilmelidir.
- Küresel ısınmaya bağlı olarak yetersiz beslenen ancak, aşırı su çekimi sonucu ciddi sorunlar yaşanan sınırlı tatlı su akiferlerimiz kıskançlıkla korunmalı; kentleşme, yapılaşma ve tarımsal kimyasallar sonucu kirletilmesine kesinlikle göz yumulmamalıdır.
- Şehir içi dağıtım şebekelerinden kaynaklanan su kayıpları ciddi boyutlara ulaşmış bulunmaktadır. Ekonomik ömrünü tamamlayan su şebeke sistemleri acilen yenilenmelidir.
- Su tasarrufu konusunda halkın eğitime önem verilerek, bilinçli tüketici yaratılmalıdır.
- Türkiye'den su temini konusu, kalıcı bir çözüm olmamakla birlikte acil çözüm için zorunludur. Bu proje hızlandırılmalı, kullanım fazlası su yüzey barajları ile birlikte, buharlaşma ile su kaybına neden olmayacak şekilde, Kuzey Kıbrısın en önemli doğal su akiferinde yeraltında depolanmalıdır.
- Atık suların yeniden kullanımı da dâhil olmak üzere, alternatif su temin projeleri tartışılmalı ve kendi kıt doğal kaynakları üzerinde şekillenen plan ve projelere önem ve öncelik verilmelidir.

8- Günümüzde sorumsuz ve sınırsız insan faaliyetleri tarafından bozulan doğal denge tüm canlıları tehdit eder haline gelmiştir. Birleşmiş milletler tarafından ilan edilen 2008 dünya yer yılı kapsamında; doğal afetler, yer altı ve yerüstü sularımızın azalması, çevre sağlığı, çölleşme, sulak alanların azalması gibi yaşamsal sorunlar, toplum ve karar vericilere hatırlatılmalı, yerbilimlerinin insan yaşamı için önemi benimseltilmelidir.

Bu sempozyumun ada'nın doğal kaynaklarının ekonomik olarak değerlendirilmesine, kentleşme ve doğal çevrenin korunmasında yerbilimlerine gereken önemin verilmesine ve ada'da yaşayan her iki halkın eşit ve barış içinde yaşayacağı bir çözümün bulunmasına katkı koyacağı inancıyla, kamuoyuna saygı ile duyurulur.

2.ULUSLAR ARASI MERMER VE DOĞAL TAŞLAR KONGRESİ

BAŞKAN

M. Eran NAKOMAN

Kongre Sekreter Sekretarya

Ferah TÜRKMEN

Aylin DOLANBAY

Meral YILDIRIM

Üyeler

Hasan BAYKAL

Mehmet AVŞAR

Alev BAYKAL

Faruk ÇALAPKULU

Namiye ÇELİK

Gürol ERDOĞAN

Cihan GÜNEŞ

Hülya İNANER

Tuğba KILINÇAT

Nejat KUN

Necdet TÜRK

A.Bahadır YAVUZ

Sabri YILDIRIM

Danışmanlar

Akın ERSOY

Ergün LAFLI

M. Sait ÖZYURT

KONGRE SONUÇ BİLDİRGESİ

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası İzmir Şubesi, Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü, İzmir Büyükşehir Belediyesi ve İZFAŞ' ın katkılarıyla 2 – 4 Şubat 2010 tarihleri arasında, İzmir' de **II. Uluslararası Mermer ve Doğaltaşlar Kongresini** gerçekleştirmiştir.

Oda Başkanımız Dünder ÇAĞLAN' ın bir açılış konuşmasıyla katıldığı Kongreye; Samsun Milletvekili ve TMMOB Çevre Komisyonu üyesi Birnur ŞAHİNOĞLU, İzmir Vali Yardımcısı Mustafa AYDIN, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz KOCAOĞLU, Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mehmet FÜZÜN, Orman Genel Müdürü Osman KAHVECİ, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürü Mehmet ÜZER, Maden İşleri Genel Müdürü Mehmet Hamdi YILDIRIM, İZFAŞ Genel Müdürü Doğan İŞLEYEN, üniversitelerin öğretim üyeleri ve yardımcıları, jeoloji mühendisliği ve maden mühendisliği meslek dallarından çok sayıda temsilci, mimarlar, arkeologlar, jeofizik muen-

disleri, mermer ve doğaltaş sektörünün sanayicileri ve teknisyenleri olmak üzere 350den fazla delege katılmıştır.

Üç gün süren bu Kongrenin son gününde JMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Hasan BAYKAL tarafından yönetilen “Sektör: Nereden Nereye” başlıklı bir panel düzenlenmiştir. Bu panele Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Genel Merkezi, İZFAŞ, Ege İhracatçıları Birliği, TÜMMER, Ege Mermer ve Doğaltaş Platformu, Doğu ve Güneydoğu Mermerciler Derneği temsilcileri katılmıştır.

11 oturumda 52 adet tebliğin sunulduğu bu Kongrede sektörle ilgili belirlenen hususlar ve varılan sonuçlar aşağıda arz edilmektedir. İlgili birimlere ve kamuoyuna saygıyla duyurulur.

1. 1985 yılında 3213 sayılı kanunun yürürlüğe girmesiyle yasal güvence altına alınan mermer ve doğaltaş sektörü ülkemizde giderek genişleyen bir yatırım alanı ve sanayi kolu haline gelmiş olup günümüzde ülkemiz ekonomisinde hak ettiği önemli yere ulaşmıştır.
2. Türkiye’de 5,2 milyar m³e tekabül eden 13,9 milyar ton doğaltaş rezervinin bulunduğu, bu potansiyelin dünya doğaltaş rezervinin %33’üne tekabül ettiği birçok kez ifade edilmiştir. Türkiye’nin doğaltaş rezervi ile ilgili yeterli ve kapsamlı bir dizi jeolojik etüdün olmaması yanında dünya doğaltaş rezervinin tüm boyutları ile bilinmemesi söz konusu bu rezerv verilerine şüpheyle yaklaşılması izlenimi doğurmaktadır. Rakamsal değeri farklı olsun olmasın yurdumuzun doğaltaş potansiyelinin önemli olduğu şüphe götürmez bir bilimsel gerçektir. Bu potansiyel sınırsız olmadığından en uygun teknolojik çözümlerle ve en az kayıpla işletilmesi, en ekonomik koşullarda pazarlanması ve tüketilmesi gerekmektedir.
3. Doğaltaş kaynaklarının saptanması, bu kaynakların fiziko-mekanik ve fiziko-kimyasal özelliklerinin ve rezervinin belirlenerek bu kaynakların bilimsel yöntemler uygulanarak çevre bilincini göz ardı etmeksizin işletilip yurt ekonomisine arzında jeoloji disiplininin yararlanılması hususu kaçınılmaz bir gerçektir. Bir diğer anlatımla mermer ve doğaltaş işletmeciliğinde jeoloji mühendisi istihdamı yaşamsal bir önem arz etmektedir.
4. Agreganın doğru yerde kullanımını ve ortama göre yaratacağı problemleri bilmek gerekmektedir. Örneğin bazı bazalt kökenli agrega bir silis reaksiyonuna neden olduğundan betonda kullanılmamasına karşın asfalt için ideal bir hammadDEDİR. Agregada ocaklarında üretim öncesinde ve sırasında konusunda uzman jeoloji mühendislerinin görev alması gerek ocak yeri seçimi gerekse de agrega ocağındaki üretimin malzeme kalitesi açısından yönlendirilmesiyle üreticiye ekonomik anlamda yarar sağlayacaktır. Agregada ocaklarında CE belgelendirme süreci, ocakta bulunan malzemelerin etkin bir şekilde değerlendirilmesi, üretimin sistemli, homojen ve sorunsuz yapılması, satış sonrası müşteri memnuniyetinin sağlanması açısından üreticiye önemli katkılar sağlayacaktır. Meskun bölgelere sağlanabilecek kaynakların önceden belirlenerek bölgesel çapta haritalanması kısa ve uzun vadede değerlendirilmek üzere planlanması gerekmektedir. Bu işlemin yöre belediyelerinin ve AGÜB’ün koordinatörlüğünde yerine getirmesi mümkün görülmektedir.

Bazı agrega üretim ocaklarının aşırı çevresel duygusallığın etkisi altında olduğu söylenebilir. Doğal yer altı kaynaklarımızı doğaya uyumlu olarak işleterek ülke kalkınmasına katkıda bulunmak prensibinden hareketle bu hususta üreticilerin mümkün olduğunca çevresel duyarlılık içinde oldukları muhakkaktır. Üreticiler

arasında bazı alıcılar tarafından da desteklenen rekabet ortamı nedeniyle ürün fiyatlarında aşırı düşüşler olabilmektedir. Bunun özellikle ilgili sivil toplum örgütlerinin organize ettiği ve hakemliğini yürüttüğü bir fiyat tanzim heyeti tarafından, sektörde uyulacak ve her üretici tarafından kabul edilecek bir pazarlama sistematigi ve fiyat politikası uygulanarak önlenmesi gerekir.

5. Mermer ve doğaltaş sektörü emek yoğun bir sektör olup 250 bin civarında istihdam sağlamaktadır. İstihdam alanları hammadde olan yerlerde ocak açıldığından iş imkanı sınırlı olan kırsal bölgelerdedir.

Bu husus sektörün sosyo-ekonomik yönden iş olanaklarının coğrafi dağılımında olumlu etkilerinden biri olarak kabul edilmektedir.

Ekonomik krizle birlikte sektörde ciddi sıkıntılar yaşanmakta, önemli boyutta bir küçülme olmakta, üretim faaliyetleri giderek yavaşlamakta, bazılarında durma noktasına gelmiş bulunmaktadır. Günümüze dek sektör kuruluşlarından 30 bin işçi işten çıkarılmıştır. Ekonomik krizin devamı ile sektöre devletçe destek verilmediği taktirde küçülmelerin ve kapatmaların ve dolayısıyla işçi çıkarmalarının devam edeceği bir gerçektir.

6. Doğaltaş sektöründe en önemli sorun finansmandır. Finansman kaynakları pahalı olup temininde zorlukların en aza indirgenmesi lüzumludur.

Özellikle kriz döneminde mali sıkıntı içinde olan sektör müesseseleri için kredi garanti fonuna işlerlik kazandırılması gerekmektedir.

Eximbank, İş Bankası ve Garanti Bankası temsilcilerinin Kongre sırasında yaptıkları sunumlar ile sektörü doğrudan ilişki kurup bilgilendirmeleri olumlu karşılanmıştır.

7. Doğaltaş ihracı ile ilgili olarak ülkemizin imajına ve ürün kalitesine duyulan güveni arttırıcı adımlar atılması gerekir.

Sektör ürünlerinin 2009 yılı ihracatı toplamı 1.223 milyar dolar olup bu, Türkiye'nin tüm maden ihracatının %50'sini oluşturmaktadır. İhraç edilen sektör ürünlerinin hemen hemen hiçbir ithal girdisi yoktur.

Mermer ve doğaltaş sektöründe dünyada katma değer ve üretim miktarı ile ilk 10 ülke arasına giren Türkiye, ilk 5 ülke arasına girebilmesi için uluslararası rekabet çabasıdadır. Bu çabanın başarıya ulaşabilmesi için kur politikasının yarattığı olumsuz koşullarla karşı karşıya olan sektörün güçlenmesi ve ihracat hacminin artması için devlet tarafından destek beklenmektedir.

Sektörel sivil toplum örgütlerince doğaltaş ürünlerinin, bu ürünlerin piyasaya arzının, ambalaj ve ürünlerle ilgili diğer hizmetlerin ülke çapında standartlarının, TSE koordinasyonunda belirlenmesi ve yaptırım gücü olan bir yönetmeliğe bağlanması, üreticinin ve pazarlama şirketlerinin sektör içi ve uluslararası çapta rekabetini sağlam temellere oturtmasını sağlayacaktır.

8. Karayollarındaki gabari sınırlaması nedeniyle standart boyutlardaki doğaltaş bloklarının taşınmasında karşılaşılan güçlüklerin giderilmesi, bu çerçevede, demiryolu taşımacılığının gerektirdiği altyapının sağlanması ve üretici için doğaltaş ürünlerinin demiryolu taşımacılığının maliyet açısından cazip hale getirilmesi gerekmektedir.
9. Özelleştirilen limanlarda uygulanan hizmet tarifeleri kontrol altına alınarak bu tarifelerdeki aşırı artışlar engellenmelidir. Limanlardaki altyapı eksiklikleri nedeniyle sektörün ürünlerini yüklemeye yaşadığı güçlükler ve bu eksikliklerden kaynaklanan gecikmenin önlenmesi ile ilgili çalışmalar yürütülmelidir.
10. Anayasa Mahkemesinin Maden Kanununun “Madencilik Faaliyetlerinde İzinler” başlıklı 7.maddesinin 1.fikrasını iptal etmesi ve Danıştay’ın buna bağlı olarak konuya ilişkin yönetmeliğin uygulanmasını durdurması nedeniyle çaresiz kalarak hiçbir girişim yapamayan sektörün, yapılacak yasal düzenleme ile bu konuda önünün açılması gerekmektedir.
11. Sektör için sorunlarını saptayan, bu sorunların analizini içeren ve uygulama yöntemlerini belirleyen, sürdürülebilir kalkınma ilkesi altında bir çevre planını da içeren, kısa, orta ve uzun dönemde takip edilebilir bir yol haritasını ortaya koyacak bir eylem planının hazırlanması söz konusudur.
Çevre planı adı altında mutlaka atık ve artıkların yönetimi yer almalıdır. Söz konusu eylem planının hazırlanmasında mermer ve doğaltaş sektörünün duayenlerinin deneyimlerinden yararlanılmalıdır.
12. Mermer ve doğaltaşlarla ilgili belli başlı Sektörel sivil toplum örgütlerinin, özellikle mevzuat konularında ve kanun çalışmalarında sektörün menfaatlerini korumak yolunda bir araya gelip birleşerek aynı tabanda, aynı duygu ve düşünceyi taşıyarak sektörün tek sesi olmaları ve kanun çalışmalarında görev almalarının gerekliliği vurgulanmaktadır. Tek sesliliğin sektör için hayati önemi olduğunu kabul etmek gerekir.
Sektörel sivil toplum örgütlerince belirlenecek sektör temsilcileri, sektörün sesi olmalı, sektörü her yönüyle ifade edebilmeliler, bürokrasinin kanun, tüzük ve yönetmelik çalışmalarında gerektiği yerlerde gerektiği şekilde başvurular yaparak kanun yapıcıyı yönlendirmelidirler.
13. Çevre ve Orman Bakanlığınca yürütülen 2006/21 nolu Maden Atıkları Direktifinin ülkemiz mevzuatına uygunlaştırma çalışmasına paralel, endüstriyel madenlerle ilgili bir maden atıkları mevzuatının hazırlıklarına başlanması, bu yönetmeliğin hazırlanması sürecinde sektör temsilcileri, üniversiteler ve sivil toplum örgütleri ile istişare yoluna gidilmesi olumlu karşılanmıştır. Hazırladığı yukarıda belirtilen ve Düzenli Depolama Yönetmeliği ile eş zamanlı olan. “Mermercilik ve Doğaltaş Sektöründen Kaynaklanan Ocak İşletmelerinde Ortaya Çıkan İnert Karakterli Atıklar Yönetimi” ile ilgili hükümler içermesi yerinde bir yaklaşımdır.
14. Maden Kanununun yenilenmesi ile ilgili yapılan çalışmalar çerçevesinde II. grup madenlerle mermer ve doğaltaş işletmelerinde jeoloji mühendislerine teknik nezaretçilik hakkının verilmesi gerekmektedir.

15. Bayındırlık ve İskan Bakanlığının “kamusal inşaat projelerinde kullanılan taş kaplamalarda ülke ekonomisine katkı sağlanması ve ülkemizin zengin yer altı kaynaklarının değerlendirilmesi amacıyla yerli malzemelerin kullanılmasına öncelik verilmesi” hükmünü içeren tebliğine dayanılarak bu kamu yapılarında yabancı menşeli mermer ve doğaltaş kullanılmasının engellenmesi gerekmektedir.

Sektörel sivil toplum örgütlerinin kendi aralarında sistemli ve disiplinli bir yaklaşımla Türk Müteahhitler Birliği ile işbirliği içinde uluslararası mimari projelerde Türk taşı kullanılmasının özendirilmesinin sağlanması arzulanan bir husustur.

16. Doğaltaşların aranması, değerlendirilmesi, işletmesi, işlemesi ve pazarlamasında bilimsel yöntemlerin uygulanmasının vazgeçilmez bir husus olması gerekir.

Sektörde fizibilite ve Ar-Ge çalışmaları etkin hale getirilmeli, modern yöntemlerle yeni pazar araştırmaları yapılmalı, ürün çeşitliliğine gidilmeli, marka yaratma hususunda gerekli yatırımların yapılması devlet tarafından özendirilmelidir.

17. Mermer ve doğaltaş sektörünün ülkemiz ekonomisine katkısının artırılabilmesi, yeni istihdam olanaklarının yaratılabilmesi, üretim maliyetinin düşürülerek sektöre canlılık getirilmesi ve yurtdışı etkin rekabet olanağının sağlanması için sektörece talep edilen destek ve teşvikler şöyle sıralanabilir:

- Üretim maliyeti içindeki payı taşımacılık hariç %30 olan akaryakıtta verginin denizcilikte olduğu gibi indirilmesi veya oranı saptanarak ihracatta iadesi (örneğin ihraç edilen her m² ürün başına iade).
- Pahalı olan elektrik enerjisi için akaryakıtta talep edildiği gibi indirimine gidilmesi,
- İşçiler için ödenen vergi ve sigorta primlerinin kaldırılması veya indirilmesi,
- Havza madenciliğinin teşviki, havza bazında altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesi, alt yapı desteğinin sağlanması
- İşlenmiş ürünlerde ÖTV iadesi yapılması
- İşlenmiş ürün ihracatının teşvik edilmesi
- Bürokratik işlemlerin azaltılması
- Kayıt dışılığın önüne geçilmesi
- Sektörün ihracatının serbest bölgelerden geçilerek yapılmasının mevzuat yönünden sağlanması
- Kredi faizlerinin sektör için düzenlenmesi
- Sektör için makine, ekipman ve kimyasalları üreten firmalara bu konularda gelişmiş ülkelerin uyguladığı teşvik ve desteklerin uygulanması

Bu destekler firmaların yatırım büyüklüğü gözetilmeden ve yatırımın her aşamasında, ocak üretiminin yanı sıra işlenmiş doğaltaş pazarlaması, doğaltaş makineleri ve kimyasalları üretimini yapan tüm firmalara uygulanmalıdır.

18. İMMİB tarafından hazırlanan Türk Doğaltaşlarının Envanterinin ihtiva ettiği taşların özellikle mimari kullanıma yönelik fiziko-mekanik parametrelerinin eklenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.
19. Makine-Ekipman Sanayisi de dikkate alınarak sektör kuruluşlarının envanterinin ilgili meslek odaları, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca, her kuruluş için envanterin içereceği kriterler de saptanarak hazırlanması ve böylelikle sektör kuruluşları arasında karşılıklı bilgi edinme ve iletişime bağlı eşgüdümün sağlanmasına olanak sağlayacaktır.
20. Ülkemizde mermer makinaları teknolojisi çok hızlı bir gelişme göstererek İtalya kökenli mermer makinalarıyla rahatlıkla rekabet edecek hale gelmiştir. İhracatta önemli gelişmeler kaydeden bu sanayi dalının devletçe mutlaka teşvik edilmesi önemli bir hedef oluşturmaktadır.
21. Türk doğaltaşlarının özelliklerine en uygun makinalarının üretilmesinde temel parametrelerinin jeoloji mühendislerince belirlenerek doğaltaşlar için kullanılan makinalarla ilgili sanayinin istifadesine sunulması temenni edilmektedir.
22. Sektörle ilgili mesleklerin eğitimini veren üniversitelerin ve meslek yüksek okullarının eğitim programlarının sektörün ihtiyacını karşılayacak şekilde, ilgili meslek odaları ile eğitim kurumlarının oluşturacağı komisyonlar marifetiyle revize edilmesi ve uygulamaya yönelik takviyesi lüzumludur.
23. Mermer ve doğaltaşlar sektörünün meslek içi eğitime yönlenmesini temin etmek amacıyla özellikle sektörel sivil toplum örgütlerinin bilgilendirme ve teşvik faaliyetlerinde bulunması gereklidir.
24. Mimarlık fakültelerinde Türk mermer ve doğaltaşlarının çeşit ve özelliklerinin tanıtılması amacıyla ders, seminer, çalıştay gibi akademik ve eğitsel etkinliklerin düzenlenmesi önerilmektedir.
25. I. Ulusal Mermer ve Doğaltaşlar Kongresinin sonuç bildirgesinde kurulması önerilen Mermer ve Doğaltaşlar Enstitüsü ve oluşturulması teklif edilen Mermer Borsası ile ilgili gerekçeli önerilere katılarak bu sonuç bildirgesinde de bu önerilere yer vermenin yerinde olacağı görüşü belirlenmiştir.
26. Mermer ve doğaltaşlar sektörü ile mimarlık mesleğinin buluşması Kongreye egemen olmuştur. Bu nedenle gelecek Kongrede sektör-mimarlık mesleği uygulamaları ilişkisinin vurgulanması amacıyla oturum adedinin artırılması önerisi desteklenmektedir.
27. Ülkemizin ulusal madencilik politikasının oluşturulmasında mermer ve doğaltaşlar sektörünün son derece önemli bir yeri olduğu gerçeğinden hareketle, sektörün istek ve beklentilerini Kongre Organizasyonuna yansıtacak Sektörel Danışma Kurulunun yönlendirmesi,